

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω μία συνάρτηση f παραγωγίσιμη σε ένα διάστημα (α, β) , με εξαίρεση ίσως ένα σημείο του x_0 , στο οποίο όμως η f είναι συνεχής.
Αν $f'(x) > 0$ στο (α, x_0) και $f'(x) < 0$ στο (x_0, β) , τότε να αποδείξετε ότι το $f(x_0)$ είναι τοπικό μέγιστο της f .

Μονάδες 7

A2. Πότε δύο συναρτήσεις f, g λέγονται ίσες.

Μονάδες 4

A3. Να διατυπώσετε το θεώρημα μέσης τιμής του διαφορικού λογισμού και να το ερμηνεύσετε γεωμετρικά.

Μονάδες 4

A4. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) Για κάθε συνεχή συνάρτηση $f: [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$, αν G είναι μία παράγουσα της f στο $[\alpha, \beta]$, τότε το

$$\int_{\alpha}^{\beta} f(x) dx = G(\beta) - G(\alpha).$$

β) Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν όριο στο x_0 και ισχύει $f(x) \leq g(x)$ κοντά στο x_0 , τότε

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \leq \lim_{x \rightarrow x_0} g(x).$$

γ) Κάθε συνάρτηση f , για την οποία ισχύει $f'(x) = 0$ για κάθε $x \in (\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$ είναι σταθερή στο $(\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$.

δ) Μια συνάρτηση f είναι 1-1 αν και μόνον αν, για κάθε στοιχείο y του συνόλου τιμών της, η εξίσωση $y = f(x)$ έχει ακριβώς μία λύση ως προς x .

ε) Αν η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, τότε η f παίρνει στο $[\alpha, \beta]$ μία μέγιστη M και μία ελάχιστη τιμή m .

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σχολικό Βιβλίο σελ. 262,

A2. Σχολικό Βιβλίο σελ. 141

A3. Σχολικό βιβλίο σελ. 246

- A4. α) Λάθος,
 β) Σωστό,
 γ) Λάθος,
 δ) Σωστό,
 ε) Σωστό,

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{x^2}{x^2 + 1}$, $x \in \mathbb{R}$.

- B1.** Να βρείτε τα διαστήματα στα οποία η f είναι γνησίως αύξουσα, τα διαστήματα στα οποία είναι γνησίως φθίνουσα και τα ακρότατα της f . **Μονάδες 6**
- B2.** Να βρείτε τα διαστήματα στα οποία η f είναι κυρτή, τα διαστήματα στα οποία η f είναι κοίλη και να προσδιορίσετε τα σημεία καμψής της γραφικής της παράστασης. **Μονάδες 9**
- B3.** Να βρεθούν οι ασύμπτωτες της γραφικής παράστασης της f . **Μονάδες 7**
- B4.** Με βάση τις απαντήσεις σας στα ερωτήματα B1, B2, B3 να σχεδιάσετε τη γραφική παράσταση της f . (Η γραφική παράσταση να σχεδιαστεί με στυλό) **Μονάδες 3**

ΛΥΣΗ:

- B1.** Η f είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f'(x) = \frac{2x}{(x^2 + 1)^2}$.

$$\text{Είναι } f'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{2x}{(x^2 + 1)^2} = 0 \Leftrightarrow x = 0.$$

- Για $x > 0$ έχουμε $f'(x) > 0$ και επειδή η f είναι συνεχής στο $x_0 = 0$, η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[0, +\infty)$.
- Για $x < 0$ έχουμε $f'(x) < 0$ και επειδή η f είναι συνεχής στο $x_0 = 0$, η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $(-\infty, 0]$.

Άρα η f παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στο $x = 0$ το $f(0) = 0$.

- B2.** Η f' είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f''(x) = \frac{-6x^2 + 2}{(x^2 + 1)^3}$.

Είναι

$$f''(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{-6x^2 + 2}{(x^2 + 1)^3} = 0 \stackrel{(x^2 + 1)^3 > 0}{\Leftrightarrow} -6x^2 + 2 = 0 \Leftrightarrow x^2 = \frac{1}{3} \Leftrightarrow |x| = \frac{\sqrt{3}}{3} \Leftrightarrow x = -\frac{\sqrt{3}}{3} \quad \text{ή } x = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$f''(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{-6x^2 + 2}{(x^2 + 1)^3} > 0 \stackrel{(x^2 + 1)^3 > 0}{\Leftrightarrow} -6x^2 + 2 > 0 \Leftrightarrow x^2 < \frac{1}{3} \Leftrightarrow |x| < \frac{\sqrt{3}}{3} \Leftrightarrow -\frac{\sqrt{3}}{3} < x < \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$f''(x) < 0 \Leftrightarrow \frac{-6x^2 + 2}{(x^2 + 1)^3} < 0 \stackrel{(x^2 + 1)^3 > 0}{\Leftrightarrow} -6x^2 + 2 < 0 \Leftrightarrow x^2 > \frac{1}{3} \Leftrightarrow |x| > \frac{\sqrt{3}}{3} \Leftrightarrow x < -\frac{\sqrt{3}}{3} \quad \text{ή } x > \frac{\sqrt{3}}{3}$$

Άρα η f κοίλη στο $\left(-\infty, -\frac{\sqrt{3}}{3}\right]$, κυρτή στο $\left[-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{\sqrt{3}}{3}\right]$ και κοίλη στο $\left[\frac{\sqrt{3}}{3}, +\infty\right)$.

Η συνάρτηση έχει σημεία καμπής τα $A\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}, f\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}\right)\right)$ και $B\left(\frac{\sqrt{3}}{3}, f\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)\right)$ δηλαδή στα σημεία $A\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{1}{4}\right)$ και $B\left(\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{1}{4}\right)$.

- B3.** Η γραφική παράσταση της f δεν έχει κατακόρυφες ασύμπτωτες, αφού είναι συνεχής στο \mathbb{R} .
Είναι

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2 + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2} = 1$$

και ομοίως

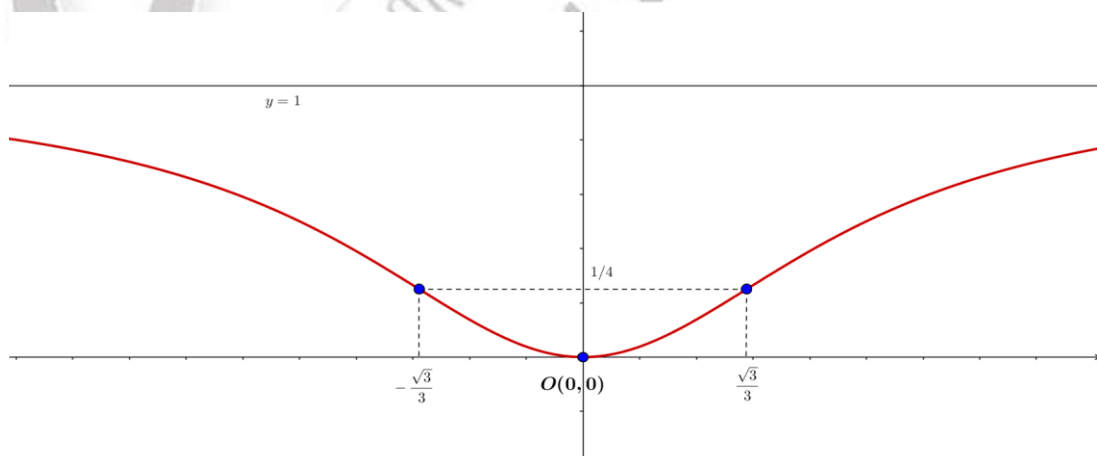
$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 1.$$

Άρα η γραφική παράσταση της f έχει οριζόντια ασύμπτωτη την ευθεία $y=1$ και στο $+\infty$ και στο $-\infty$.

- B4.** Η μονοτονία, τα ακρότατα, η καμπυλότητα και τα σημεία καμπής της f φαίνονται στον πίνακα:

x	$-\infty$	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$+\infty$
$f'(x)$	-	-	0	+	+
$f''(x)$	-	0	+	0	-
$f(x)$	1	$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$	1

Με βάση τα συμπεράσματα των B1, B2, B3, σχεδιάζουμε τη γραφική παράσταση της f .

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να λύσετε την εξίσωση $e^{x^2} - x^2 - 1 = 0$, $x \in \mathbb{R}$.

Μονάδες 4

Γ2. Να βρείτε όλες τις συνεχείς συναρτήσεις $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ που ικανοποιούν την σχέση

$$f^2(x) = (e^{x^2} - x^2 - 1)^2$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 8

Γ3. Αν $f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1$, $x \in \mathbb{R}$, να αποδειχθεί ότι η f είναι κυρτή.

Μονάδες 4

Γ4. Αν f είναι η συνάρτηση του ερωτήματος Γ3, να λυθεί η εξίσωση

$$f(|\eta\mu x| + 3) - f(|\eta\mu x|) = f(x + 3) - f(x) \quad \text{όταν } x \in [0, +\infty).$$

Μονάδες 9

ΛΥΣΗ:

Γ1. Ορίζουμε τη συνάρτηση $f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1$, η οποία είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f'(x) = 2x(e^{x^2} - 1)$.

Είναι $x^2 \geq 0 \Leftrightarrow e^{x^2} \geq 1 \Leftrightarrow e^{x^2} - 1 \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, οπότε

$$f'(x) < 0 \Leftrightarrow x < 0, \quad f'(x) > 0 \Leftrightarrow x > 0 \quad \text{και} \quad f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0.$$

Αφού είναι συνεχής, η μονοτονία της φαίνεται στον πίνακα

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$f'(x)$	-	0	+
$f(x)$	\searrow	ο.ε	\nearrow

Επομένως η $f(x)$ έχει ελάχιστο στο $x=0$ το $f(0) = 0$, οπότε

$$f(x) \geq f(0) \Leftrightarrow f(x) \geq 0,$$

με την ισότητα να ισχύει μόνο για $x = 0$.

Άρα η εξίσωση $e^{x^2} - x^2 - 1 = 0$, έχει μοναδική λύση την $x = 0$.

Γ2. Επειδή $e^{x^2} - x^2 - 1 \geq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$ η δοσμένη σχέση δίνει ισοδύναμα ότι:

$$|f(x)| = e^{x^2} - x^2 - 1, \quad x \in \mathbb{R}.$$

Επίσης,

$$f(x) = 0 \Leftrightarrow f^2(x) = 0 \Leftrightarrow (e^{x^2} - x^2 - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow e^{x^2} - x^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow x = 0.$$

Άρα, η f έχει μοναδική ρίζα το $x = 0$.

Η συνάρτηση f είναι συνεχής στο διάστημα $(0, +\infty)$ και δεν μηδενίζεται σε αυτό.

Επομένως η f διατηρεί πρόσημο στο $(0, +\infty)$.

Έτσι:

- αν $f(x) > 0$ στο $(0, +\infty)$, τότε σε αυτό το διάστημα είναι $f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1$,
- αν $f(x) < 0$ στο $(0, +\infty)$, τότε σε αυτό το διάστημα είναι $f(x) = -e^{x^2} - x^2 - 1$.

Επειδή, $f(0) = 0$, θα είναι:

$$f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1, \text{ για κάθε } x \in [0, +\infty) \text{ ή } f(x) = -e^{x^2} - x^2 - 1, \text{ για κάθε } x \in [0, +\infty).$$

Επίσης, η συνάρτηση f είναι συνεχής στο διάστημα $(-\infty, 0)$ και δεν μηδενίζει σε αυτό.

Επομένως η f διατηρεί πρόσημο στο $(-\infty, 0)$.

Έτσι:

- αν $f(x) > 0$ στο $(-\infty, 0)$, τότε σε αυτό το διάστημα είναι $f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1$,
- αν $f(x) < 0$ στο $(-\infty, 0)$, τότε σε αυτό το διάστημα είναι $f(x) = -(e^{x^2} - x^2 - 1)$.

Επειδή, $f(0) = 0$, τότε

$$f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1, \text{ για κάθε } x \in (-\infty, 0] \text{ ή } f(x) = -(e^{x^2} - x^2 - 1), \text{ για κάθε } x \in (-\infty, 0].$$

Συνδυάζοντας τα παραπάνω,

η f έχει έναν από τους παρακάτω τύπους:

$$\begin{array}{ll} \alpha) f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1, x \in \mathbb{R} & \text{ή} & \beta) f(x) = -(e^{x^2} - x^2 - 1), x \in \mathbb{R} & \text{ή} \\ \gamma) f(x) = \begin{cases} e^{x^2} - x^2 - 1, & \text{αν } x > 0 \\ -(e^{x^2} - x^2 - 1), & \text{αν } x \leq 0 \end{cases} & \text{ή} & \delta) f(x) = \begin{cases} e^{x^2} - x^2 - 1, & \text{αν } x < 0 \\ -(e^{x^2} - x^2 - 1), & \text{αν } x \geq 0 \end{cases} \end{array}$$

Γ3. Η f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , με

$$f'(x) = 2xe^{x^2} - 2x = 2x(e^{x^2} - 1)$$

και

$$f''(x) = 4x^2e^{x^2} + 2e^{x^2} - 2 = 4x^2e^{x^2} + 2(e^{x^2} - 1).$$

Επειδή $x^2 \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $e^{x^2} \geq 1$.

Επίσης είναι $4x^2e^{x^2} \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, οπότε $f''(x) \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και $f''(x) = 0$ αν και μόνο αν $x = 0$.

Οπότε, αφού η f' είναι συνεχής στο $x = 0$, θα είναι γνησίως αύξουσα και συνεπώς η f θα είναι κυρτή.

Γ4. Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = f(x+3) - f(x)$ ορισμένη στο $[0, +\infty)$.

Η h είναι παραγωγίσιμη στο $[0, +\infty)$, ως σύνθεση και διαφορά παραγωγίσιμων συναρτήσεων με:

$$h'(x) = f'(x+3) - f'(x).$$

Επειδή η f είναι κυρτή στο \mathbb{R} , τότε η f' είναι γνησίως αύξουσα στο $[0, +\infty) \subseteq \mathbb{R}$.

Αφού για κάθε $x \in [0, +\infty)$ ισχύει $x+3 > x$ και επειδή η f' είναι γνησίως αύξουσα σε αυτό το διάστημα έχουμε:

$$f'(x+3) > f'(x) \Leftrightarrow f'(x+3) - f'(x) > 0 \Leftrightarrow h'(x) > 0.$$

Επομένως η συνάρτηση h είναι γνησίως αύξουσα στο $[0, +\infty)$, άρα και $1-1$.

Η εξίσωση $f(|\eta\mu x|+3) - f(|\eta\mu x|) = f(x+3) - f(x)$, για $x \in [0, +\infty)$ γράφεται ισοδύναμα :

$$h(|\eta\mu x|) = h(x) \Leftrightarrow |\eta\mu x| = x.$$

Ισχύει $|\eta\mu x| \leq |x|$, για $x \in \mathbb{R}$, με το ίσον να ισχύει μόνο αν $x=0$.

Αν $x \geq 0$ προκύπτει $|\eta\mu x| \leq x$, με το ίσον να ισχύει μόνο αν $x=0$.

Άρα η αρχική εξίσωση έχει μοναδική λύση τη $x=0$.

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται συνάρτηση f ορισμένη και δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , με συνεχή δεύτερη παράγωγο, για την οποία ισχύει ότι:

- $\int_0^{\pi} (f(x) + f''(x)) \cdot \eta\mu x \, dx = \pi$
- $f(\mathbb{R}) = \mathbb{R}$ και $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\eta\mu x} = 1$
- $e^{f(x)} + x = f(f(x)) + e^x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Δ1. Να δείξετε ότι $f(\pi) = \pi$ (μονάδες 4) και $f'(0) = 1$ (μονάδες 3)

Μονάδες 7

Δ2. α) Να δείξετε ότι η f δεν παρουσιάζει ακρότατο στο \mathbb{R} (μονάδες 4)
β) Να δείξετε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} . (μονάδες 2)

Μονάδες 6

Δ3. Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)}$

Μονάδες 6

Δ4. Να δείξετε ότι $0 < \int_1^{e^{\pi}} \frac{f(\ln x)}{x} \, dx < \pi^2$

Μονάδες 6

ΛΥΣΗ:

Δ1. Έχουμε διαδοχικά

$$\begin{aligned} & \int_0^{\pi} (f(x) + f''(x)) \cdot \eta\mu x \, dx = \pi \\ \Leftrightarrow & \int_0^{\pi} f(x) \cdot (-\sigma\upsilon\nu x)' \, dx + \int_0^{\pi} (f'(x))' \cdot \eta\mu x \, dx = \pi \\ \Leftrightarrow & [-f(x)\sigma\upsilon\nu x]_0^{\pi} + \int_0^{\pi} f'(x) \cdot \sigma\upsilon\nu x \, dx + [f'(x)\eta\mu x]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} f'(x) \cdot \sigma\upsilon\nu x \, dx = \pi \\ \Leftrightarrow & -f(\pi)\sigma\upsilon\nu\pi + f(0)\sigma\upsilon\nu 0 + f'(\pi)\eta\mu\pi - f'(0)\eta\mu 0 = \pi \\ \Leftrightarrow & f(\pi) + f(0) = \pi. \end{aligned}$$

Επίσης, για $x \neq 0$, είναι

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{f(x)}{\eta\mu x} \cdot \eta\mu x \right) = 1 \cdot 0 = 0.$$

Αφού η f είναι συνεχής στο $x_0 = 0$, (ως παραγωγίσιμη), θα είναι $f(0) = 0$, οπότε $f(\pi) = \pi$.

Είναι

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{f(x)}{\eta\mu x} \cdot \frac{\eta\mu x}{x} \right) = 1 \cdot 1 = 1.$$

Άρα $f'(0) = 1$.

Δ2.

α) Έστω ότι η συνάρτηση f παρουσιάζει ακρότατο στο $x_0 \in \mathbb{R}$.

Η f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 , παρουσιάζει ακρότατο στο x_0 και το x_0 είναι εσωτερικό του πεδίου ορισμού. Άρα από το θεώρημα Fermat παίρνουμε ότι $f'(x_0) = 0$.

Οι συναρτήσεις στα δύο μέλη της δοσμένης σχέσης είναι παραγωγίσιμες (αφού η f είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , οπότε η $e^{f(x)}$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} (ως σύνθεση παραγωγίσιμων), η $f(f(x))$ είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} (ως σύνθεση παραγωγίσιμων) και η e^x είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R}) και ίσες συναρτήσεις άρα και οι παράγωγοί τους είναι ίσες. Παραγωγίζοντας τα δύο μέλη της δοσμένης σχέσης παίρνουμε :

$$e^{f(x)} f'(x) + 1 = f'(f(x)) f'(x) + e^x$$

Αυτή για $x = x_0$ δίνει :

$$\begin{aligned} e^{f(x_0)} f'(x_0) + 1 &= f'(f(x_0)) f'(x_0) + e^{x_0} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 1 = e^{x_0} \Leftrightarrow x_0 = 0, \end{aligned}$$

που είναι άτοπο, αφού $f'(x_0) = f'(0) = 1 \neq 0$. Άρα τελικά η συνάρτηση f δεν παρουσιάζει ακρότατο.

β) Αφού η $f'(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και η f' είναι συνεχής, από την υπόθεση προκύπτει ότι η f' θα διατηρεί το πρόσημό της στο \mathbb{R} και με

$$f'(0) = 1 > 0 \Rightarrow f'(x) > 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

και συνεπώς η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Δ3. Αφού η $f(x)$ είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής στο \mathbb{R} , άρα $f(\mathbb{R}) = \left(\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) \right)$ και εφόσον

έχει σύνολο τιμών το \mathbb{R} (δεδομένο), επομένως, $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$ άρα $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{f(x)} = 0$.

Η συνάρτηση παίρνει θετικές τιμές για $x \in (\alpha, +\infty)$, με $\alpha > 0$, συνεπώς:

$$\left| \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} \right| \leq \frac{|\eta\mu x| + |\sigma\upsilon\nu x|}{f(x)} \leq \frac{2}{f(x)} \Rightarrow -\frac{2}{f(x)} \leq \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} \leq \frac{2}{f(x)}$$

Είναι όμως $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{2}{f(x)} \right) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{f(x)} = 0$, οπότε από το κριτήριο παρεμβολής παίρνουμε ότι:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} = 0.$$

Δ4. Στο ολοκλήρωμα $\int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx$ θέτουμε $u = \ln x \Rightarrow du = \frac{1}{x} dx$. Επομένως:

$$x=1 \Rightarrow u=0 \text{ και } x=e^\pi \Rightarrow u=\pi.$$

Το ολοκλήρωμα γίνεται:

$$\int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx = \int_0^\pi f(u) du: (1).$$

Αφού η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} άρα και στο $[0, \pi]$ και ισχύει $f(0) = 0$, $f(\pi) = \pi$, θα είναι
 $0 \leq u \leq \pi \Rightarrow f(0) \leq f(u) \leq f(\pi) \Rightarrow 0 \leq f(u) \leq \pi$

Οπότε, ολοκληρώνοντας την τελευταία ανισότητα, αφού το ίσον δεν ισχύει παντού *

$$0 < \int_0^\pi f(u) du < \int_0^\pi \pi du = \pi^2 \Rightarrow 0 < \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx < \pi^2.$$

(*) Χρησιμοποιήθηκε η πρόταση: Αν οι συναρτήσεις f, g είναι συνεχείς στο $[\alpha, \beta]$ με $f(x) \leq g(x)$ για κάθε $x \in [\alpha, \beta]$ και η συνάρτηση $g - f$ δεν είναι παντού μηδέν στο $[\alpha, \beta]$ τότε ισχύει

$$\int_\alpha^\beta f(x) dx < \int_\alpha^\beta g(x) dx.$$

ΑΠΟΔΕΙΞΗ:

Θεωρούμε τη συνάρτηση h ορισμένη στο $[\alpha, \beta]$ με $h(x) = g(x) - f(x)$.

Τότε η h είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, από τα δεδομένα ισχύει $h(x) \geq 0$ για κάθε $x \in [\alpha, \beta]$,

και δε μηδενίζεται παντού στο $[\alpha, \beta]$, οπότε από πρόταση του σχολικού βιβλίου:

$$\int_\alpha^\beta h(x) dx > 0 \Leftrightarrow \int_\alpha^\beta (g(x) - f(x)) dx > 0 \Rightarrow \int_\alpha^\beta g(x) dx - \int_\alpha^\beta f(x) dx > 0 \Rightarrow \int_\alpha^\beta f(x) dx < \int_\alpha^\beta g(x) dx.$$